

ในขณะเดียวกัน อินเดียซึ่งมีอัตราการกีดกันทางด้านภาษีในระดับสูง จะได้รับประโยชน์ในแง่ที่ได้ไทยเป็นตลาดส่งออก ทำให้ปริมาณการส่งออกของอินเดียเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.02 นอกจากนี้ อัตราผลตอบแทนการลงทุนที่สูงขึ้นทำให้อินเดียได้รับประโยชน์จากการลงทุนที่สูงขึ้นร้อยละ 0.16 ผลกระทบที่มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.04 และสวัสดิการสังคมเพิ่มขึ้น 74.89 ล้านเหรียญสหรัฐฯ อย่างไรก็ตาม ผลประโยชน์ของการปรับลดภาษีนำเข้าของอินเดียอยู่ในระดับที่ต่ำ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากผลกระทบทางด้านลบจากการนำเข้าเพื่อทดแทนการผลิตในประเทศในระดับสูง

การจัดตั้งเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย ส่งผลให้กระแสการค้าระหว่างไทยและอินเดียเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก โดยมูลค่าของการส่งออกของไทยไปอินเดียเพิ่มขึ้นร้อยละ 113.87 ในขณะที่การส่งออกของอินเดียมาไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 42.78 การเบี่ยงเบนทางการค้าอยู่ในระดับต่ำ

โดยสรุปการจัดตั้งเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย จะเป็นประโยชน์กับทั้ง 2 ฝ่ายในระยะยาว ถึงแม้ว่าผลกระทบต่อเศรษฐกิจทั้งฝ่ายไทยและอินเดียในการศึกษานี้จะอยู่ในระดับที่ต่ำ อันเนื่องมาจากมูลค่าการค้าระหว่างไทยและอินเดียอยู่ในระดับที่ต่ำ แต่เมื่อพิจารณาการพัฒนาและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจในอนาคตน่าจะคาดได้ว่าการจัดตั้งเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย น่าจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจทั้ง 2 ฝ่ายในระยะยาว แต่อย่างไรก็ดี การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาจจะต้องใช้เวลาพอสมควรเพื่อให้ระบบเศรษฐกิจมีเวลาในการปรับตัวเพื่อลดผลกระทบทางด้านลบที่อาจเกิดขึ้น โดยเฉพาะในกรณีของอินเดีย

โครงการศึกษาวิเคราะห์เพื่อเสนอแนะกลยุทธ์การเจรจาจัดทำเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย, รายงานโครงการศึกษาวิเคราะห์เพื่อเสนอแนะกลยุทธ์การเจรจาจัดทำเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย, เป็นรายงานการศึกษาที่จัดทำขึ้นโดยได้รับทุนสนับสนุนจากกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ 2004 เป็นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและกฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ รูปแบบ แนวทางและการดำเนินการตามความตกลงจัดตั้งเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย เพื่อหาศักยภาพของสินค้าและบริการของไทยและอินเดีย และวิเคราะห์ท่าทีและความเคลื่อนไหวของอินเดียที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งวิเคราะห์ผลกระทบจากการจัดตั้งเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย ที่มีต่อสินค้าและบริการของไทย และศึกษาปัจจัยที่เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดประโยชน์จากความตกลงจัดตั้งเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย และเสนอกลยุทธ์/แนวทางที่ควรที่จะดำเนินการต่อไป อันเป็นการมุ่งแสวงหาคำตอบเพื่อกำหนดทิศทางการเจรจาจัดทำเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย และเพื่อให้ผลการเจรจามีภาพที่ชัดเจน มีข้อมูลครบถ้วน และมีความทันสมัยต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน

และตอบสนองต่อการบรรลุข้อตกลงการจัดตั้งเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย ได้จริง และก่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อประเทศ

โดยคณะวิจัยดำเนินการวิจัยด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Context Analysis) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและการใช้การวิจัยเชิงปริมาณเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหลาย

ผลการศึกษาพบว่า ความตกลงเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย จะส่งผลกระทบต่อไทยในทางบวก หากว่ามีการดำเนินการและบรรลุตามเป้าหมายของความตกลง และไทยมีโอกาสต่อรองเลือกสินค้าและบริการที่ไทยมีศักยภาพมากกว่าในการเปิดตลาดนั้น ๆ ได้ เพราะจะส่งผลให้เกิดโอกาสในการขยายตลาดของผู้ประกอบการไทยได้อย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่อินเดียมีประชากรจำนวนมากว่าพันล้านคน ทำให้กลายเป็นตลาดที่ใหญ่มาก ขณะเดียวกันความตกลงฯ ก็เป็นช่องทางขยายตลาดให้กว้างออกไปถึงตลาดเอเชียได้ โดยมีอินเดียเป็นตัวเชื่อมและต่อไปถึงตลาดต่าง ๆ ที่อินเดียมีความตกลงการค้าด้วย รวมทั้งทำให้ไทยเป็นศูนย์กลางของอาเซียนในการเชื่อมโยงกับประเทศนอกกลุ่ม ทั้งในภูมิภาคเอเชียและภูมิภาคอื่น ๆ ทั่วโลกได้อย่างสะดวกมากขึ้น ทั้งนี้เพราะอินเดียมีความตกลงทางการค้ากับประเทศและกลุ่มต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก และขณะเดียวกัน ประเทศและกลุ่มเหล่านั้นส่วนหนึ่งก็เป็นประเทศที่ไทยมีความสัมพันธ์ทางการทูตและการค้าอยู่ด้วย

นอกจากการขยายตลาดให้กว้างขึ้นแล้ว ประโยชน์ที่ไทยได้รับจากความตกลงอย่างเห็นได้ชัดก็คือ การลดต้นทุนการผลิตและราคาสินค้า ทั้งนี้เพราะหากว่าไทยประสบความสำเร็จในการเจรจาต่อรองเรื่องการลดอัตราภาษีรายสินค้า โดยสามารถเลือกพิจารณาถึงสินค้าที่ไทยมีศักยภาพในการนำเข้าและส่งออกดังกล่าวมาแล้วได้ และหากว่ามีการร่วมมือกันในการพัฒนาและถ่ายโอนเทคโนโลยีและบุคลากร ก็จะช่วยเสริมสร้างศักยภาพให้แก่ผู้ประกอบการของทั้งสองฝ่ายได้ นอกจากนี้ ความตกลงฯ ยังเป็นการขยายและสร้างความเติบโตไปยังธุรกิจหรืออุตสาหกรรมอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับต้นน้ำและปลายน้ำ

สำหรับการเปิดตลาดการค้าบริการ ไทยจะได้รับประโยชน์เฉพาะสาขาที่ไทยมีศักยภาพและสาขาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งก็คือ สาขาการท่องเที่ยว สาขาบริการซอฟต์แวร์ และสาขาขนส่งทางอากาศ โดยที่การเปิดตลาดในสาขาดังกล่าวจะทำให้อัตราการเจริญเติบโตขยายเพิ่มขึ้นอย่างมาก ขณะเดียวกันก็ส่งผลให้เกิดการเติบโตในสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องด้วยเช่นกัน

อย่างไรก็ดี ผลกระทบของการเปิดเขตการค้าเสรีการบริการต่ออุตสาหกรรมไทยอาจเกิดขึ้นได้ หากว่าอุตสาหกรรมใดยังไม่แข็งแกร่งหรือไม่มีศักยภาพในการแข่งขันอย่างเพียงพอ นอกจากนั้น การที่อินเดียยังคงมีนโยบายปกป้องตลาดภายในประเทศในระดับที่สูงอยู่ การที่ความตกลงเขตการค้าเสรีจึงควรต้องเจรจาต่อรองกับอินเดียในแนวลึกเป็นรายสินค้าและรายสาขา

บริการ และศึกษาในรายละเอียดที่เกี่ยวกับช่องทางการส่งออกหรือนำเข้า โดยการเจรจาต่อรองต้องใช้ความระมัดระวัง ละเอียดและรอบคอบ เพื่อตัดสินใจทางเลือกว่าจะตกลงยอมตามกันในเรื่องใดบ้าง ซึ่งจำเป็นอย่างมากที่จะต้องมีข้อมูลทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับการเจรจา ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลภาครัฐ ด้านนโยบายและกิจกรรมส่งเสริมการค้าการลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคและระดับโลก รวมทั้งข้อมูลภาคเอกชน ด้านกลยุทธ์ธุรกิจ โครงสร้างการค้าและอุตสาหกรรม ปัจจัยการผลิต และเงื่อนไขด้านอุปสงค์-อุปทาน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการเจรจาได้อย่างครบถ้วนแท้จริง ขณะเดียวกัน ก็ต้องมีการประสานร่วมมือกันของภาครัฐและภาคเอกชนในการสร้างเครือข่ายความรู้ เพื่อให้ข้อมูลส่งผ่านถึงกันและก่อประโยชน์ต่อการค้าและการลงทุนให้มากที่สุด

Ram Upendra Das, Somchai Ratanakormut, Sothitorn Mallikamas, Feasibility Study on Free Trade Agreement between Thailand and India, เป็นรายงานการศึกษาภาคภาษาอังกฤษของนักวิชาการทั้งฝ่ายไทยและอินเดีย เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับคณะทำงานร่วมไทย-อินเดีย เพื่อการเจรจาจัดตั้งเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย (Joint Working Group on Thailand-India Free Trade Agreement) ของกระทรวงพาณิชย์ของทั้งสองประเทศ ในปี ค.ศ.2002 โดยประเด็นของการศึกษามุ่งเน้นการตอบคำถามในประเด็นต่าง ๆ คือ วิเคราะห์ผลดีและผลเสียทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพจากการจัดตั้งเขตการค้าเสรี พิจารณาขอบข่ายความร่วมมือด้านอื่น ๆ ที่เป็นไปได้ และวิเคราะห์แนวทางหรือข้อเสนอแนะที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการจัดตั้งเขตการค้าเสรี ซึ่งคำถามต่าง ๆ เหล่านี้มีเป้าหมายหลักอยู่ที่การตอบคำถามว่าการจัดตั้งเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย จะเป็นประโยชน์ต่อทั้งสองประเทศหรือไม่

โดยคณะวิจัยใช้การวิเคราะห์ผลที่อาจเกิดขึ้นจากการปรับลดพิกัดอัตราภาษีศุลกากรในแง่มุมต่าง ๆ ซึ่งผลการศึกษาคือ การจัดตั้งเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย มีความเป็นไปได้และจะยังประโยชน์ให้กับทั้งสองประเทศ โดยภาคการผลิตต่าง ๆ ที่ควรร่วมมือกัน เช่น ประมง เทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีทางด้านอวกาศ ชีวเทคโนโลยี การเงิน การธนาคาร การท่องเที่ยว และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ในรายงานผลการวิจัยต่าง ๆ ข้างต้น ได้ให้รายละเอียดการคาดการณ์ผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นจากการจัดตั้งเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย ในแง่มุมต่าง ๆ อย่างชัดเจนและเป็นระบบ โดยชี้ให้เห็นว่าจะมีภาคการผลิตจำนวนหนึ่งที่จะได้ประโยชน์ ในขณะที่ภาคการผลิตอีกบางส่วนอาจได้รับผลกระทบ ซึ่งจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลง ในภาพรวมแล้ว ทั้งสอง

ประเทศจะได้ประโยชน์จากข้อตกลง นอกจากนี้ ยังได้มีการเสนอแนะแนวทางในการเจรจา
ของคณะเจรจาและการปรับตัวของภาคการผลิตต่าง ๆ ด้วย

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมีความเห็นว่า รายงานผลการวิจัยต่าง ๆ ข้างต้นยังเป็นเพียงรายงานที่
เน้นการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย เท่านั้น ซึ่งในปัจจุบันนี้
ไทยและอินเดียได้มีความตกลงที่ก้าวหน้าเกินกว่าขั้นตอนของการเจรจาไปบางส่วนแล้ว กล่าวคือ
ความตกลง Early Harvest Scheme (EHS) มีผลบังคับใช้เมื่อกว่า 1 ปีเศษที่ผ่านมา

นอกจากนี้ รายงานดังกล่าวเป็นรายงานที่จัดทำขึ้นจากหน่วยงานของภาครัฐหรือ
หน่วยงานที่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐทั้งสิ้น ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า มีความน่าสนใจที่จะ
ทำการศึกษาเพื่อประเมินผลที่เกิดขึ้นจากความตกลง Early Harvest Scheme (EHS) ระหว่าง
ไทย-อินเดีย ที่มีผลบังคับใช้ไปแล้ว โดยหน่วยงานที่ไม่ใช่ภาครัฐเป็นอย่างยิ่ง เพื่อใช้เป็นแนวทางใน
การเจรจาและปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปยิ่งขึ้น ซึ่งข้อมูลในรายงาน
ผลการวิจัยต่าง ๆ ข้างต้นก็จะถูกนำมาใช้ในการอ้างอิงบางส่วนด้วยเพื่อเป็นฐานของการวิจัยครั้งนี้
ด้วย